

STORTINGET

Innst. 362 L

(2025–2026)

Innstilling til Stortinget
fra familie- og kulturkomiteen

Prop. 86 L (2025–2026)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Endringer i barnevernsloven (bedre beskyttelse av barn på institusjon)

Til Stortinget

Innledning

Barne- og familiedepartementet fremmer i lovproposisjonen forslag til endringer i barnevernsloven. Endringene skal sette institusjonene i bedre stand til å gi forsvarlig omsorg og beskyttelse til barn som utsetter sin utvikling for alvorlig fare.

Flere offentlige utredninger, ekspertutvalg og annet kunnskapsgrunnlag peker på at en større andel barn på institusjon enn tidligere har sammensatte og omfattende utfordringer. Dette kan blant annet være knyttet til psykisk uhelse, ustabile relasjoner, rusmisbruk, kriminalitet eller at barna på andre måter utsetter sin utvikling for alvorlig fare. Utfordringsbildet gjør seg gjeldende uavhengig av om barnet bor på institusjon på grunn av omsorgssituasjonen i hjemmet eller fordi barnet selv utsetter sin utvikling for alvorlig fare. Barn med sammensatte utfordringer som bor i institusjon, kan også være særlig sårbare for negativ påvirkning og rekruttering til kriminalitet. Ulike offentlige utredninger og ekspertutvalg har derfor foreslått å gi institusjonene tydeligere rammer for å ivareta og beskytte barn som bor på institusjon.

Det er på samme tid en uønsket utvikling i barne- og ungdomskriminaliteten i Norge. Regjeringen er bekymret for at barn og unge som bryter loven, er yngre og at

lovbruddene er mer alvorlige. Særlig gir utviklingen i alvorlig kriminalitet fra 2015 blant barn under 15 år grunn til bekymring. Regjeringen tar derfor viktige grep på flere områder. Å gi barnevernet nødvendige verktøy til å ivareta og sette rammer for barn, også barn som begår kriminalitet eller er i risikozonen for dette, er en del av Regjeringens plan for Norge. Lovforslagene i denne proposisjonen følger opp flere forslag i rapporten De er våre barn – om å holde hodet kaldt og hjertet varmt, som ble levert våren 2025 av en ekspertgruppe som vurderte behov for tiltak i møte med barne- og ungdomskriminalitet. Ekspertgruppens rapport ble sendt på offentlig høring 14. mai 2025.

Departementet foreslår i proposisjonen lovendringer som åpner for at barn kan ha lengre tvangsopphold på institusjon når barnet utsetter sin utvikling for alvorlig fare. For det første foreslår departementet at et eventuelt forutgående akuttopphold ikke skal regnes med i den maksimale oppholdstiden på 24 måneder. For det andre foreslås det å stille mindre strenge vilkår for å kunne forlenge institusjonsoppholdet utover tolv måneder. Formålet er at flere barn skal kunne ha lengre institusjonsopphold, for eksempel for å bryte ut av en kriminell løpebane. Når barn bor på institusjon fordi de utsetter sin utvikling for alvorlig fare, foreslår departementet i tillegg en unntaksadgang til å vedta inngrep etter § 10-12 for inntil fire uker om gangen. Selv om institusjonsoppholdet skal gi nødvendig hjelp ut fra hensynet til barnets beste, er tvangsvedtak inngripende for barnet. For å styrke barnets rettsikkerhet foreslår departementet, som et kompensierende tiltak, å innføre hyppigere nemndskontroll av vedtakene. Dette har vært etterspurt av offentlige utvalg og ekspertgruppen, og av sentrale aktører som Barneverns- og helsenemnda og Norges institusjon for menneskerettigheter.

For å møte dagens utfordringsbilde foreslår departementet at alle barnevernsinstitusjoner, også omsorgsinstitusjoner, skal ha adgang til å vedta inngrep i barnets rett til besøk og bruk av elektroniske kommunikasjonsmidler og internett, når det er nødvendig for å hindre at barnet utsettes for fare eller skade. Det kan innebære å nekte besøk eller bruk i inntil 14 dager om gangen. Å legge disse inngrepshjemlene direkte til institusjonene er en annen løsning enn ekspertgruppens forslag, som bygger på at barnevernstjenesten må fremme sak for barneverns- og helsenemnda i alle saker for at institusjonen skal få utvidet adgang til inngrep. Departementets forslag vil i større grad møte institusjonenes behov for å iverksette nødvendige tiltak for å beskytte barnet når situasjonen oppstår.

I tillegg foreslår departementet å tydeliggjøre institusjonens handlingsrom til å sette grenser for barn i kraft av omsorgsansvaret, inkludert adgangen til å nekte barn å forlate institusjonen. Slik grensesetting, som foreldre ellers kan bestemme for egne barn, anses ikke rettslig sett som inngrep i barns rettigheter. Endringene skal gi institusjonene større klarhet og trygghet om hvilket handlingsrom de har til å beskytte og ivareta barn som bor på institusjon. Dette gjelder blant annet for å hindre at barn blir rekruttert til eller utfører kriminalitet eller andre skadelige handlinger, og bidra til å snu en negativ utvikling hos barnet. Departementet foreslår også å tydeliggjøre institusjonens adgang til å bruke fysisk makt for å hindre barnet i å utsette andre for alvorlig skade. Dette kan gjelde andre barn, ansatte eller andre personer.

Inngrep som innebærer frihetsberøvelse utløser krav om domstolskontroll og andre rettssikkerhetsgarantier, blant annet etter EMK artikkel 5. For at omsorgsinstitusjoner skal få utvidet adgang til inngrep, også i barnets bevegelsesfrihet, foreslår departementet i likhet med ekspertgruppen at nemnda må gi institusjonene adgang til dette. Departementet foreslår å tydeliggjøre og legge bedre til rette for at barnevernstjenesten skal fremme sak for nemnda når barn under omsorg utsetter sin utvikling for alvorlig fare. I slike tilfeller mener departementet at barnevernstjenesten må fremme sak om institusjonsopphold etter § 6-2. Dette vil gi barnet rett til behandling og samtidig gi institusjonen utvidet adgang til å treffe vedtak om inngrep. Departementet foreslår også tilpasninger i loven som legger til rette for at barnet kan fortsette å bo på samme institusjon når det er forsvarlig og til barnets beste. Departementet mener dette forslaget samlet sett ivaretar barns rettssikkerhet, samtidig som det gir bedre sammenheng i regelverket. Departementet vil legge opp til å evaluere de foreslåtte endringene etter tre år.

Samlet anslås de varige økonomiske konsekvensene å utgjøre 58 mill. kroner fordelt på 27,6 mill. kroner til fri rettshjelp, 8,2 mill. kroner for Barneverns- og hel-

senemnda, 17,2 mill. kroner for kommunene og 4,2 mill. kroner for statsforvalteren. Merkostnader for tingretten anslås til 0,8 mill. kroner.

I innføringsåret anslås de økonomiske konsekvensene til 45,6 mill. kroner.

Det er vanskelig med sikkerhet å si hvor mange barn de foreslåtte endringene vil omfatte og hvor ressurskrevende dette vil bli. De økonomiske og administrative konsekvensene er derfor usikre.

Departementet vil komme tilbake med forslag om nødvendige bevilgningsendringer i den ordinære budsjettprosessen, inkludert at kommunene samlet skal kompenseres fullt ut for anslåtte merutgifter som følge av endringer i regelverk. Forslag med økonomiske konsekvenser vil ikke tre i kraft før det er budsjettmessig inndekning for dette.

Lovforslagene utgjør første del av den varslede helhetlige gjennomgangen av regelverket for inngrep overfor barn på institusjon, jf. Prop. 83 L (2024–2025) Endringer i barnevernsloven mv. (kvalitetsløftet i barnevernet). Departementet ser behov for ytterligere utredning av institusjonenes adgang til grensesetting og inngrep, særlig når det gjelder barns bevegelsesfrihet. Dette vil bli utredet nærmere i sammenheng med oppfølgingen av Stortingets anmodningsvedtak nr. 8 (2025–2026), der regjeringen er bedt om å «komme tilbake med forslag til lovhjemler som ivaretar behovet for forsterkede institusjonstilbud innenfor barnevernet for barn som begår eller står i fare for å begå gjentatt alvorlig kriminalitet.» Departementet tar sikte på å sende ut et høringsnotat våren 2027.

Sakens dokumenter er tilgjengelige på sakssiden på stortinget.no.

Komiteens behandling

Komiteen avholdt en muntlig høring i saken 27. april 2026, hvor elleve instanser deltok.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Hashim Abdi, lederen Bente Estil, og Benjamin Jakobsen, fra Fremskrittspartiet, Liv Gustavsen, Silje Hjemdal og Morgan Langfeldt, fra Høyre, Haagen Poppe og Tone Wilhelmsen Trøen, fra Sosialistisk Venstreparti, Mirell Høyer-Berntsen, fra Miljøpartiet De Grønne, Siren Julianne Jensen, og fra Kristelig Folkeparti, Jorunn Gleditsch Lossius, viser til regjeringens forslag til endringer i barnevernsloven, med sikte på å sette institusjonene i bedre stand til å gi

forsvarlig omsorg og beskyttelse. Dette er knyttet til at en større andel barn enn før har sammensatte og omfattende utfordringer, eksempelvis knyttet til psykisk uhelse, ustabile relasjoner, rusmisbruk, kriminalitet, eller på andre måter utsetter sin utvikling for alvorlig fare. Videre vises det til at barn med sammensatte utfordringer kan være særlig sårbare for negativ påvirkning og rekruttering til kriminalitet.

Komiteen viser til at det i proposisjonen samtidig påpekes en uønsket utvikling i barne- og ungdomskriminaliteten siden 2015, at barn og unge som bryter loven, er yngre enn før, og at lovbruddene er mer alvorlige. Komiteen deler regjeringens bekymring for denne utviklingen. Videre viser komiteen til at utviklingen gjør det nødvendig også å gi barnevernet verktøy til å til å sette klare rammer.

Komiteen registrerer at de foreslåtte endringene i loven følger opp forslag fra en ekspertgruppe som våren 2025 leverte rapporten *De er våre barn – om å holde hodet kaldt og hjertet varmt*.

Komiteen viser til at departementet foreslår å åpne for at barn kan ha lengre tvangsopphold på institusjon, når barnet utsetter sin utvikling for alvorlig fare. Det foreslås konkret at et eventuelt forutgående akutt-opphold ikke skal regnes med i den maksimale oppholdstiden på 24 måneder. Videre at det stilles mindre strenge vilkår for å kunne forlenge et institusjonsopphold utover tolv måneder. Når barn på institusjon utsetter sin utvikling for alvorlig fare, foreslås det i tillegg en unntaksadgang til å vedta inngrep etter § 10-12 for inntil fire uker om gangen. For å styrke barnets rettssikkerhet, foreslås det å innføre hyppigere nemndskontroll av vedtakene.

Komiteen viser videre til at det i lovforslaget sies at et eventuelt videre opphold på institusjon må være egnet til å gi barnet nødvendig og forsvarlig hjelp, og at formålet må inneholde en kombinasjon av å beskytte barnet, behandle, forebygge ytterligere problemutvikling, og bidra til positiv endring. Videre at det i tråd med minste inngreps prinsipp at opphold kun kan forlenges dersom andre mindre inngripende tiltak ikke kan gi tilfredsstillende forhold for barnet. Oppholdet må være til barnets beste, og barnets mening skal tillegges vekt i samsvar med barnets alder og modenhet mm.

Komiteen har også merket seg barnets og foreldrenes rett til å klage direkte til statsforvalteren på inngrep etter § 10-12.

For å møte dagens utfordringsbilde har komiteen merket seg forslaget om at alle barnevernsinstitusjoner skal ha adgang til å vedta inngrep i barnets rett til besøk og bruk av elektroniske kommunikasjonsmidler og internett. Dette når det er nødvendig for å hindre at barnet utsettes for fare og skade, og med en varighet på 14 dager om gangen.

Videre foreslås det å tydeliggjøre institusjonens handlingsrom til å sette grenser for barn i kraft av omsorgsansvaret, inkludert adgangen til å nekte barn å forlate institusjonen. Slik grensesetting skal klargjøre hvilket handlingsrom institusjonen har til å beskytte og ivareta barn som bor på institusjon. Komiteen merker seg at dette fremmes for å hindre at barn rekrutteres til eller utfører kriminalitet, eller andre skadelige handlinger, og for å bidra til å snu en negativ utvikling. Dessuten foreslås en tydeliggjøring av institusjonens adgang til å bruke fysisk makt, for å hindre barnet i å utsette andre for alvorlig skade.

Komiteen viser til at inngrep som innebærer frihetsberøvelse, utløser krav om domstolskontroll og andre rettssikkerhetsgarantier, bl.a. etter EMK artikkel 5, og at departementet i likhet med ekspertgruppa viser til at nemnda må gi institusjonene adgang. Videre at det foreslås å tydeliggjøre og tilrettelegge bedre for barnevernstjenesten når det skal fremmes sak for nemnda fordi barn under omsorg utsetter sin utvikling for alvorlig fare. Komiteen konstaterer at det foreslås at det må fremmes sak etter § 6-2, hvilket vil gi barnet rett til behandling og samtidig gi institusjonen utvidet adgang til å treffe vedtak om inngrep. Det foreslås videre at det gjøres tilpasninger i loven som tilrettelegger for at barnet kan fortsette å bo på samme institusjon, når det er forsvarlig og til barnets beste.

Komiteen har merket seg at det legges opp til å evaluere de foreslåtte endringene etter tre år. Videre at lovforslaget utgjør første del av et større arbeid knyttet til Kvalitetsløftet i barnevernet og Stortingets anmodningsvedtak nr. 8 (2025–2026), der regjeringen er bedt om å «komme tilbake med forslag til lovhjemler som ivaretar behovet for forsterkede institusjonstilbud innenfor barnevernet for barn som begår eller står i fare for å begå gjentatt alvorlig kriminalitet».

Komiteen konstaterer at nye bestemmelser om utreiseforbud trådte i kraft 23. januar d.å. om endringer i barnevernsloven, straffeloven, passloven og ID-kortloven (utreiseforbud ved fare for skadelig utenlandsopphold mv.). Komiteen ser positivt på dette.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemlet fra Sosialistisk Venstreparti, viser til at formålet med forslaget til endring i barnevernsloven er å sikre barns beste. Lovendringene skal gi tydeligere hjemler for grensesetting, bruk av fysisk makt i akutte situasjoner og begrensnings av kontakt og kommunikasjon der dette er nødvendig for å beskytte sårbare barn og unge som utsetter seg og utviklingen sin for fare på institusjon. Flertallet viser særskilt til betydningen av at forslagene skal bygge på godt barnevernfaglig arbeid med relasjonsbygging, samarbeid og tillit i fokus.

Flertallet konstaterer at flere av barna på institusjon har sammensatte og mer omfattende utfordringer

knyttet til psykisk uhelse, rus, vold, kriminalitet, utrygge omsorgsforhold og negativ påvirkning fra kriminelle miljøer. Det er også behov for bedre helsehjelp og bedre samordning og samarbeid mellom de ulike sektorene som barna trenger bistand fra. Flertallet mener at når staten har overtatt omsorgen for et barn, hviler det et tungt og særskilt ansvar for å beskytte barnet mot en skadelig utvikling.

Flertallet mener at arbeidet med å innføre ny innretning av institusjonstilbudet er avgjørende for å lykkes med dette. Det er etablert fire piloter for den nye innretningen av institusjonstilbudet samt en pilot med et forsterket tilbud til barn med store og sammensatte utfordringer som står i fare for å begå gjentatt eller alvorlig kriminalitet. Flertallet støtter at det i tillegg er nødvendig med lovendringer som setter institusjonene i bedre stand til å ivareta og beskytte barna som bor hos dem.

Institusjoners rett og plikt til å sette nødvendige grenser sammenlignes ofte med det foreldre kan gjøre overfor egne barn, og settes ut fra barnets alder modenhet og behov. Flertallet støtter dette, og mener at tiltak og inngrep utover dette krever lovhjæmmel. Dagens inngrepshjemler som kan vedtas for alle barn i institusjon, handler om innsyn i elektronisk kommunikasjon, kroppsvisitering, ransaking av rom og eiendel og gjennomgang av post ved mistanke om skadelige eller farlige gjenstander, i tillegg til frivillig rusmiddeltesting. Inngrep som kun kan vedtas når barn er på institusjon fordi de utsetter sin utvikling for alvorlig fare, dreier seg om mer omfattende inngrep som å nekte barn å forlate institusjonen og låse døra, nekte besøk og bruk av mobil/internett for inntil 14 dager om gangen. Rusmiddeltesting uten samtykke krever vedtak i nemnda. Flertallet vil understreke at alle inngrep i barns liv må være nødvendige, forholdsmessige og begrunnet i å gi barna omsorg, beskyttelse eller behandling. Alle tiltak skal være til barnets beste.

Flertallet vil understreke at forebygging, tidlig innsats og relasjonsbygging alltid må være det viktigste grunnlaget i arbeidet med utsatte barn og unge. Flertallet mener stabile voksne, skolegang, aktivitet og tett oppfølging er avgjørende for å forebygge videre kriminalitet og negativ utvikling. Flertallet mener derfor det er riktig at institusjonene i særlige tilfeller gis adgang til nødvendige inngrep når barn er i ferd med å skade seg selv, rekrutteres til kriminelle miljøer eller utsetter andre for fare. Flertallet viser til at proposisjonen åpner for lengre og mer stabile institusjonsopphold etter § 6-2 samt utvidet adgang til å begrense bruk av elektroniske kommunikasjonsmidler og besøk når dette er nødvendig for å beskytte barnet. Flertallet mener dette i noen tilfeller vil kunne være nødvendig for å bryte alvorlige og destruktive handlingsmønstre og forhindre videre kriminalitet og negativ påvirkning. Samti-

dig understreker flertallet at slike inngrep er svært inngripende og må praktiseres restriktivt, individuelt og forholdsmessig. Flertallet merker seg at flere høringsinstanser uttrykker bekymring for at økt adgang til inngripende tiltak og kontroll kan føre til mer konflikt, svekket tillit og redusert fokus på relasjonelt arbeid og behandling. Flertallet mener disse innspillene er viktige og understreker behovet for at inngrep ikke må bli en erstatning for omsorg, behandling og forebyggende arbeid. Flertallet mener målet alltid må være å redusere behovet for inngrep og bruk av fysisk makt gjennom høy kompetanse, trygge relasjoner og individuelt tilpasset oppfølging.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Høyre og Miljøpartiet De Grønne, støtter forslaget om at akuttiden ikke lenger skal regnes med i makstiden for opphold uten samtykke for barn som utsetter sin utvikling for alvorlig fare. Dette innebærer at flere barn kan få behandling i inntil ett år. Dette flertallet støtter også at terskelen for å forlenge et opphold til inntil to år senkes, når barnet fortsatt utsetter sin utvikling for alvorlig fare og videre tiltak er nødvendig ut fra hensynet til barnets beste. Dette flertallet viser til at formålet er å gi barn som trenger det, et lengre behandlingsløp, nødvendig beskyttelse og stabilitet og bedre mulighet for varig endring og trygg utvikling.

Videre viser komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, til at erfaringer tyder på at tolv måneder kan være for kort tid til å snu en alvorlig utvikling preget av vold, rus eller kriminalitet. Flertallet støtter derfor at vilkårene for forlengelse justeres, slik at barn ikke må flytte fra institusjon før de er klare, bare fordi en tidsfrist er nådd. Flertallet mener det viktigste er at barnet får fullføre et behandlingsløp som faktisk virker. Flertallet vil samtidig understreke at mange av barna i institusjonsbarnevernet bærer med seg krevende og tunge erfaringer med omsorgssvikt og maktmisbruk. For disse barna kan feilaktig bruk av inngripende tiltak forsterke traumer og bryte ned den tilliten som er nødvendig for å lykkes med behandling. Flertallet legger derfor stor vekt på at økt adgang til inngripende tiltak må følges av sterke rettssikkerhetsgarantier. Barnets medvirkning og rett til å klage, statsforvalters tilsyn og løpende dokumentasjon av alle inngrep og inngripende grenser er derfor avgjørende.

Flertallet slutter seg også til forslaget om periodisk nemndskontroll – hver sjettede måned – av oppholdsvedtakene, slik både flere offentlige utredninger, Barneverns- og helsenemndene, NIM og Sivilombudet har etterspurt. Forslaget vil gi hyppigere uavhengig rettslig kontroll med rett til advokat for barn og foreldre,

økt medvirkning og styrket rettssikkerhet for barnet. Forslaget tilsier som hovedregel skriftlig behandling, men nemndleder kan bestemme at saken skal avgjøres på bakgrunn av en kombinasjon av muntlig og skriftlig behandling, for eksempel for å høre barnet direkte. Flertallet vil understreke at denne muligheten må benyttes når det er nødvendig for å opplyse saken og til barnets beste.

Flertallet slutter seg videre til forslaget som åpner for at inngrep som i dag kan vedtas for inntil to uker om gangen, unntaksvis kan vedtas for inntil fire uker, når det foreligger særlige grunner. Det forutsettes stilt strenge krav til behov og begrunnelse, og formålet skal være å gi barnet mer ro, bedre posisjon til endringsarbeid og bedre beskyttelse. Også her vil flertallet understreke at tiltakene må være nødvendige, forholdsmessige og til barnets beste.

Flertallet viser til at det i Prop. 83 L (2024–2025) ble tydeliggjort hvilke grenser som kan settes ut fra omsorgsansvaret, men at kunnskapsgrunnlaget viser at institusjonsansatte er usikre på handlingsrommet de har. Flertallet mener derfor at ytterligere tydeliggjøring er riktig for å presisere gjeldende rett. Flertallet vil understreke at grensesetting må vurderes ut fra barnets alder, modenhet og behov, og at behovet for grensesetting må vurderes fortløpende. Inngripende grenser skal dokumenteres og kan påklages til statsforvalteren.

Flertallet viser også til at barnevernsinstitusjonene skal jobbe systematisk for å forebygge bruk av fysisk makt, men at det likevel noen ganger er nødvendig. Adgangen til å benytte fysisk makt i akutte faresituasjoner og ved nært forestående fare for alvorlig skade, ble tydeliggjort og noe utvidet fra 1. januar 2026, og flertallet støtter at lovforslaget nå tydeliggjør muligheten til slik bruk av fysisk makt for å hindre alvorlig fare for andre personers liv og helse. Flertallet understreker at slik bruk av fysisk makt må være strengt nødvendig, kortvarig og forholdsmessig og alltid til barnets beste. Videre kan fysisk makt ikke begrunnes i å ivareta samfunnets behov for vern.

I forbindelse med utvidelsen av inngrep for også å beskytte barn med omsorgsvedtak vil flertallet understreke barnets rettssikkerhet og at denne ivaretas gjennom strenge vilkår for grenser og inngrep og krav til begrunnelse, dokumentasjon, vedtak, protokoll og klageadgang. Flertallet støtter at ved behov for inngrep i bevegelsesfriheten må det gis adgang til slike inngrep gjennom dobbeltvedtak i nemnda. Det er viktig at lovforslaget åpner for at barnet kan bli boende på omsorgsinstitusjonen også etter et dobbeltvedtak, slik at barnet slipper å flytte dersom barnet kan bli godt ivaretatt der det bor.

Flertallet vil så sterkt som råd understreke barns rett til medvirkning og rettssikkerhet. Dette inkluderer grensesetting og inngrep, og medvirkningen skal doku-

menteres, inkludert barnets mening, vekten den er tilagt, og vurderingen av barnets beste. Flertallet viser også til at protokollene over inngrep nå skal vise samlet omfang av grenser og inngrep.

Flertallet viser til at både barn og foreldre kan klage til statsforvalteren om grenser og inngrep, om at alle sider av saken kan prøves, og om etablering av en egen klageportal for barn. Flertallet viser videre til at institusjonene skal informere barna om klageadgangen de har, og hvis barnet ønsker det, bistå med å utforme og sende klagen. Flertallet vil peke på at det kan være krevende for barna å be om hjelp fra institusjonen dersom det er forhold der de ønsker å klage på, som for eksempel grensesetting, og legger til grunn at institusjonene er oppmerksomme på dette og legger til rette for at barna kan få hjelp av andre med en klage.

Flertallet viser til at departementet vil legge opp til en evaluering av de foreslåtte endringene etter tre år. Flertallet mener at en slik evaluering også må inneholde en helhetlig vurdering av de inngripende tiltakene og ha barnets beste som sitt hovedfokus. Evalueringen bør inneholde en vurdering av om nemndskontroll hver sjette måned er tilstrekkelig for at barns rettssikkerhet ivaretas, eller om man bør vurdere å innføre nemndskontroll hver fjerde måned i tråd med ekspertutvalgets anbefaling.

Flertallet mener det er positivt at det etter endringene i barnevernsloven som trådte i kraft 1. januar 2026, er slik at protokollen skal vise det samlede omfanget av grenser og inngrep. Det er også viktig at det kommer tydelig fram i loven at barns medvirkning skal dokumenteres ved inngripende grensesetting og ved alle inngrep. Flertallet merker seg likevel bekymringen fra Redd Barna som kom fram i høringen på Stortinget, og som knytter seg til at barn etter barnevernloven § 10-3 kan få grensesetting som kan minne om inngrep. Dette skal ikke protokollføres med mindre barnet også har vedtak om inngrep.

Flertallet merker seg at det i proposisjonen slås fast at dersom institusjonen er i tvil om hvorvidt grenser som settes for det enkelte barnet, utgjør et inngrep, skal det vedtas inngrep etter § 10-12. Flertallet understreker også viktigheten av at grensesetting som innebærer å nekte barnet å forlate institusjonen, få besøk eller bruke elektroniske kommunikasjonsmidler eller internett i en avgrenset periode, skal dokumenteres. Også barnets medvirkning skal dokumenteres ved inngripende grensesetting. Flertallet legger videre vekt på at grenser som settes ut fra omsorgsansvaret, ikke kan ha andre formål enn å gi barnet omsorg og beskyttelse, og at de må fastsettes ut fra hensynet til barnets beste.

Flertallet merker seg at det understrekes i lovforslaget at institusjonen i perioden barnet ikke kan forlate institusjonen, ha besøk eller bruke elektroniske kommunikasjonsmidler, må sørge for at barnet ikke hindres

i å gjøre skolearbeid eller i å ha tilgang på nødvendig informasjon, meningsfulle aktiviteter og kontakt med andre personer, som ikke er til skade for barnet. Flertallet legger til grunn at institusjonens ansvar også omfatter å sikre barnets rett til å klage.

Flertallet viser til at partsrettigheter for barnet kan styrke rettssikkerheten, og at barnet alltid er part dersom saken gjelder tiltak for barn som utsetter sin utvikling for fare, eller barn som er utsatt for menneskehandel. Flertallet viser til at Stortinget i forbindelse med behandlingen av Prop. 83 L (2024–2025) Kvalitetsløftet i barnevernet ba regjeringen om å fremme lovendringsforslag som gir barn fra tolv år partsrettigheter i barnevernssaker, og at de foreslåtte lovendringene gjør det enda viktigere å få dette på plass også for barna som er i institusjon etter omsorgsovertakelse. Flertallet understreker at det i mellomtiden må være oppmerksomhet rundt muligheten til å innvilge barn under 15 år partsrettigheter etter en konkret vurdering.

Flertallet viser til at miljøterapi fortsatt skal være grunnplanken i institusjonene, og at medvirkning, trygge relasjoner og tillit mellom barna og de ansatte er nødvendig for å hjelpe barna som er på vei i feil retning. Dette forutsetter ansatte med god kompetanse, og dette er desto viktigere når institusjonene får tilgang til mer inngripende tiltak når det er til barnets beste.

Flertallet viser til at alle ansatte i barnevernsinstitusjoner skal få opplæring i trygghet og sikkerhet, og forutsetter at nye lovbestemmelser vil inngå i opplæringen, og at tilbudet vil omfatte alle institusjoner, også private og institusjoner i Oslo kommune.

Flertallet er også opptatt av at arbeidet med å heve kompetansen i barnevernsinstitusjonene må fortsette. Fra og med 2022 er kompetansekravene for å jobbe på institusjon hevet, og de siste årene har andelen ansatte uten utdanning gått betydelig ned, mens andelen med universitets- og høyskoleutdanning har økt. Flertallet legger til grunn at regjeringen fortsetter å legge til rette for faglig utvikling i institusjonene, og at man tilnærmer seg institusjonsbarnevernet på en helhetlig måte, der både omsorg, behandling og forebygging inngår, og der målet er en trygg oppvekst der barna får de beste forutsetningene for et godt liv.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at disse partier over tid har etterlyst sterkere og mer målrettede tiltak overfor barn og unge som begår alvorlig eller gjentatt kriminalitet. Disse medlemmer mener dagens utfordringsbilde viser behovet for institusjonstilbud med tydelige rammer, høy faglig kompetanse og evne til å skjerme barn fra destruktive miljøer og videre kriminalitet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser i denne sammenheng til Fremskrittspar-

tiets forslag om forsterkede institusjonstilbud og bedre virkemidler overfor unge gjengangere og barn i risikozonen for alvorlig kriminalitet, jf. Dokument 8:28 S (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener samtidig det er viktig å erkjenne at enkelte barn har så omfattende utfordringer og så høy risiko for videre kriminalitet eller alvorlig skade at samfunnet må kunne gripe tydeligere inn enn i dag. Disse medlemmer mener det i slike tilfeller må være adgang til å etablere institusjonstilbud med nødvendige rammer og tilstrekkelig sikkerhet til å ivareta både barnet og omgivelsene. Disse medlemmer understreker at dette må kombineres med behandling, rehabilitering, skolegang og målrettet oppfølging med sikte på positiv utvikling og tilbakeføring til et normalt liv.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet støtter på denne bakgrunn som nevnt proposisjonen i hovedsak, men understreker at utvidede inngrepshjemler må brukes med varsomhet og alltid bygge på konkrete og individuelle vurderinger av barnets beste. Disse medlemmer forventer at regjeringen følger utviklingen tett og evaluerer hvordan regelverket påvirker både barnas rettssikkerhet og institusjonenes evne til å forebygge kriminalitet samt gi forsvarlig omsorg.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til regjeringens forslag om endringer i barnevernsloven. Disse medlemmer støtter hovedretningen i forslaget og mener det er helt nødvendig å gi barnevernsinstitusjonene bedre verktøy for å gi forsvarlig omsorg og beskyttelse til barn med store og sammensatte utfordringer.

Disse medlemmer ser med bekymring på at det er flere eksempler på at ansatte i barnevernet føler seg maktesløse i møte med alvorlige situasjoner. Uten tilstrekkelige hjemler til å sette grenser risikerer en at barn utsettes for skadelig påvirkning, og at utrygghet og ustabilitet preger hverdagen for både barn og ansatte.

Disse medlemmer merker seg at regjeringens forslag til endringer blant annet bygger på flere faglige utredninger og på innspill fra Storberget-rapporten De er våre barn fra 2025. Disse medlemmer mener det er viktig at regjeringen raskt følger opp de faglige innspillene som foreligger, men mener samtidig at Støre-regjeringen ikke gjør nok for å løse de grunnleggende utfordringene i institusjonsbarnevernet. Nye lovhome-ler alene løser ikke krisen i barnevernet dersom kapasiteten er for lav og den faglige kompetansen ikke styrkes. Disse medlemmer vil peke på at det er store utfordringer med å finne riktige plasser til barna med de tyngste behovene, at samhandlingen mellom barnevern og

psykisk helsevern fremdeles er for dårlig. Dette er noe som rammer barna med de mest komplekse behovene hardest. Videre mener disse medlemmer at økt bruk av tvang krever en bemanning med høy faglig kompetanse, erfaring og trygghet i rollen. Disse medlemmer er kritiske til at Støre-regjeringen fortsatt ikke har fulgt opp Stene-utvalgets alvorlige utredning som viste at det ikke er kontroll på kapasitet, kvalitet og kostnader i institusjonsbarnevernet.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innen utgangen av 2026 følge opp Stene-utvalget, jf. rapporten Rapport fra ekspertutvalget om organisering og styring av statlig barnevern av 1. oktober 2025, gjennom å legge frem for Stortinget forslag til de nødvendige lovendringer og organisatoriske endringer.»

Oppsummert støtter disse medlemmer at loverket nå åpner for nødvendige og forholdsmessige kontroll- og beskyttelsestiltak, og mener det er en forutsetning for å kunne gi barn og unge den tryggheten, behandlingen og omsorgen de har krav på. Samtidig vil disse medlemmer følge implementeringen tett for å sikre at barnas rettsikkerhet ikke svekkes, og at tvang forblir en siste utvei i tråd med Norges internasjonale forpliktelser og FNs barnekonvensjon.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til forslaget om å be regjeringen følge opp Stene II-utvalgets rapport innen utgangen av 2026 ved å «legge frem forslag for Stortinget om de nødvendige lovendringer og organisatoriske endringer». Disse medlemmer deler forslagsstillernes ønske om at Stene II-rapporten følges opp så raskt som mulig, men er samtidig opptatt av at dette gjøres på best mulig måte i tråd med utvalgets anbefaling.

Utvalget skriver om deling av Bufdir og Bufetat og tidspunkt og forutsetning for denne (kap. 10.4):

«Samtidig understreker utvalget at en deling gjennomført i dagens situasjon ikke vil bidra til å løse de mest presserende utfordringene. Risikoen er stor for at en umiddelbar deling vil bidra til en forsterking av utfordringene. En deling av direktorat og etat bør derfor forstås som et nødvendig grep for å skape en bærekraftig organisering på sikt. På kort sikt mener utvalget det er avgjørende at det tas tilstrekkelig grep til å styrke organisasjonens ulike funksjoner. Utvalget mener at det aller viktigste er å ta bort den regionale autonomien i økonomisk og faglig styring.»

Tilsvarende skriver de om innlemming av Oslo (kap. 11.1.2):

«Utvalget er samtidig tydelig på at det å innlemme Oslo kommune i Bufetats ansvar ikke må oppfattes som en enkel løsning som kan gjennomføres umiddelbart. En overgang vil kreve en betydelig omstilling og bør

først gjennomføres etter en grundig harmoniseringsprosess som tar høyde for dagens forskjeller mellom Oslo og staten. Utvalget vurderer at en eventuell avvikling av særordningen derfor forutsetter en grundig og trinnvis prosess.»

Oppsummeringsvis skriver utvalget følgende i sin rapport:

«En viktig forutsetning for å lykkes med en slik deling er etter utvalgets vurdering at begge rollene er tilstrekkelig styrket på forhånd.

Utvalget anbefaler derfor en gradvis, trinnvis omstilling. En slik trinnvis tilnærming reduserer risiko, gir større forutsigbarhet og gjør det mulig å bygge opp to robuste fagmiljøer mens Bufdir og Bufetat fortsatt er samlet i én organisasjon. En trinnvis omstilling gir også bedre forutsetninger for legitimitet og kontinuitet i den løpende driften.

Organisatoriske endringer vil ikke være tilstrekkelige. For å lykkes må strukturelle grep kombineres med faglige og styringsmessige tiltak som anbefalt i kapittel 11. På denne måten kan beslutningstakerne både få bedre kontroll på kapasitet og kostnader og utvikle et tydelig faglig grunnlag, samtidig som risikoen ved en større omstilling minimeres.

Derfor foreslår utvalget en gjennomføring i tre trinn: Trinn 1 styrker etatsstyringen og gir en stabil og samlet styring av kapasitet og kostnader. Trinn 2 forsterker Bufdir som fagdirektorat og premissleverandør, slik at feltet får felles standarder og tydelig faglig retning. Trinn 3 tydeliggjør ansvar og roller hos direktoratet og etaten, og gir bedre forutsetninger for tillit og legitimitet.»

Disse medlemmer mener at man med dette forslaget legger opp til en oppfølging av Stene II-utvalgets rapport som strider mot det som er utvalgets anbefaling.

Disse medlemmer støtter derfor ikke forslaget.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Prop. 86 L (2025–2026) om endringer i barnevernsloven (bedre beskyttelse av barn på institusjon). Dette medlem understreker at barn i barnevernsinstitusjon er blant de mest sårbare barna i samfunnet, og at tiltak overfor disse barna må bygge på trygghet, relasjoner og høy faglig kvalitet. Etter dette medlem s syn må bruk av tvang og kontroll begrenses til det som er strengt nødvendig, og ikke være et bærende prinsipp i tilbudet.

Dette medlem merker seg at departementet foreslår å utvide institusjonenes adgang til å benytte inn-gripende tiltak for å gi forsvarlig omsorg og beskyttelse til barn som utsetter sin utvikling for alvorlig fare. Dette omfatter blant annet tiltak som begrenser barns bevegelsesfrihet, kommunikasjon og i visse tilfeller åpner for bruk av fysisk makt.

Dette medlem støtter intensjonen om å sikre institusjonene tilstrekkelige virkemidler til å beskytte barn i akutte og alvorlige situasjoner. Samtidig mener dette medlem at forslagene samlet innebærer en ut-

videlse av tvangshjemlene som ikke i tilstrekkelig grad er balansert med klare begrensninger og tydelige vilkår. Etter dette medlems syn må terskelen for inngrep være høy, og det må understrekes at slike tiltak skal være siste utvei.

Dette medlem støtter ikke departementets forslag om å utelate akuttvedtak fra beregningen av oppholdstid etter § 62 og å senke terskelen for å utvide institusjonsopphold fra 12 til 24 måneder. Å se bort fra denne perioden svekker barnets rettssikkerhet og kan føre til lengre tvangsopphold uten tilstrekkelig kontroll.

Dette medlem viser til Barneombudets høringsuttalelse, hvor det uttrykkes bekymring for at økt adgang til inngrep kan føre til mer bruk av tvang uten at barna får bedre hjelp. Dette medlem deler denne bekymringen, og kan ikke støtte forslagene slik det foreligger.

Dette medlem merker seg at forslagene må ses i sammenheng med flere nylige endringer i regelverket for barnevernsinstitusjoner, hvor det over tid er åpnet for flere former for inngrep overfor barn.

Dette medlem viser til Barneombudets vurdering av at det har skjedd en stykkevis utvidelse av tvangshjemler uten tilstrekkelig helhetlig gjennomgang av det totale inngrepsnivået. Etter dette medlems syn innebærer dette en risiko for at det samlede omfanget av tvang øker uten at dette er tilstrekkelig vurdert politisk og faglig. Dette medlem mener derfor at en slik utvikling ikke bør videreføres uten en samlet gjennomgang, og kan derfor ikke støtte forslaget.

Dette medlem merker seg at departementet også legger til grunn at forslagene skal bidra til å styrke barns rettssikkerhet.

Dette medlem vil likevel peke på at flere høringsinstanser, herunder Advokatforeningen, har reist spørsmål ved om rettssikkerheten er tilstrekkelig ivare tatt. Det er blant annet vist til behov for bedre adgang til domstolsprøving av tvangstiltak, hyppigere kontroll av inngrep og styrket tilgang til juridisk bistand for barn i institusjon. Dette medlem deler disse vurderingene, og mener at de foreslåtte tiltakene ikke fullt ut svarer på de utfordringene som er dokumentert.

Dette medlem vil understreke at utviklingen av barnevernsinstitusjonene ikke først og fremst må handle om utvidet adgang til tvang, men om kvaliteten i tilbudet.

Dette medlem viser til innspill fra fagmiljøer i barnevernet som peker på at økt bruk av kontroll og inngripende tiltak kan svekke det miljøterapeutiske arbeidet og relasjonene som er avgjørende for barnas utvikling. Etter dette medlems syn må målet være å redusere behovet for tvang gjennom styrking av kompetanse, stabile relasjoner og gode rammevilkår i institusjonene.

Dette medlem støtter målet om å gi barn i institusjon bedre beskyttelse og kan støtte enkelte presiseringer av institusjonenes adgang til å gripe inn i akutte situasjoner. Samtidig kan dette medlem ikke støtte en videre utvidelse av tvangshjemlene slik den foreligger, og mener at rettssikkerheten for barn ikke er tilstrekkelig styrket. Etter dette medlems syn må utviklingen gå i retning av mindre bruk av tvang, sterkere rettssikkerhet og bedre kvalitet i institusjonene.

Dette medlem støtter dermed ikke lovforslaget i proposisjonen.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen foreta en helhetlig gjennomgang av regelverket for bruk av tvang og inngrep overfor barn i barnevernsinstitusjoner, med sikte på å redusere bruken av tvang, styrke rettssikkerheten og sikre at regelverket er i tråd med barns rettigheter og øvrige menneskerettslige forpliktelser, og framlegge forslag til endringer for Stortinget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Miljøpartiet De Grønne mener det er avgjørende at økt handlingsrom for institusjonene følges av styrket bemanning, høy fagkompetanse og bedre tilgang til helsefaglig og tverrfaglig støtte. Uten dette er risikoen stor for at økt adgang til tvang ikke gir bedre oppfølging, men snarere svekker tilliten og kvaliteten i tilbudet.

Disse medlemmer legger til grunn at utviklingen av institusjonsbarnevernet må bygge på en helhetlig tilnærming, der både omsorg, behandling og forebygging inngår, og hvor målet er varig bedring i barnets livssituasjon – ikke kun kontroll av atferd.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti støtter ikke departementets forslag til § 6-2 tredje ledd om å utelate akuttvedtak fra beregningen av oppholdstid og å senke terskelen for å utvide institusjonsopphold fra 12 til 24 måneder. Å se bort fra denne perioden svekker barnets rettssikkerhet og kan føre til lengre tvangsopphold uten tilstrekkelig kontroll. Dette medlem viser også til at det ikke foreligger et faglig kunnskapsgrunnlag som tilsier at lengre institusjonsopphold gir bedre resultater for barna, og mener derfor at gjeldende rett bør opprettholdes.

Dette medlem viser til Barneombudets høringsinnspill:

«Funn fra vår rapport 'De tror vi er shitkids' viser at mislykkede tvangsopphold kan få svært negative konsekvenser for ungdommene. Der ungdommene var i sterkest opposisjon, gikk det nesten aldri bedre på institusjon, derimot kunne ungdommene bli påført store tilleggsbelastninger. Det er også stort behov for inngående kunnskap fra barn og unge som har vært plassert på institusjon for å ta stilling til om det vil være til det beste

for barnet å utvide grensen fra 12 til 24 måneder. [...] Barneombudet ber komiteen opprettholde gjeldende rett om at akuttvedtak inngår i makstiden etter § 6-2, og at terskelen for utvidelse av institusjonsopphold fra 12-24 måneder ikke senkes.»

Dette medlem mener at lovendringene ikke kan iverksettes uten en parallell og forpliktende satsing på kompetanseheving i tjenesten. Nye tvangshjemler og utvidet inngrepsadgang forutsetter at ansatte har solid forståelse av barnrettigheter, forholdsmessighetsvurderinger og praktisk håndtering av tvangssituasjoner. Dette medlem mener derfor at det må etableres obligatoriske opplæringsløp.

Dette medlem fremmer på bakgrunn av dette følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at lovendringene vedtatt ved Stortingets behandling av Innst. 362 L (2025–2026) jf. Prop. 86 L (2025–2026), ikke trer i kraft før det er etablert et nasjonalt og forpliktende kompetanseløft i barnevernsinstitusjonene, herunder obligatoriske opplæringsløp som et styrket vergekurs eller tilsvarende program.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen innen utgangen av 2026 følge opp Stene-utvalget, jf. rapporten Rapport fra ekspertutvalget om organisering og styring av statlig barnevern av 1. oktober 2025, gjennom å legge frem for Stortinget forslag til de nødvendige lovendringer og organisatoriske endringer.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen foreta en helhetlig gjennomgang av regelverket for bruk av tvang og inngrep overfor barn i barnevernsinstitusjoner, med sikte på å redusere bruken av tvang, styrke rettssikkerheten og sikre at regelverket er i tråd med barns rettigheter og øvrige menneskerettslige forpliktelser, og framlegge forslag til endringer for Stortinget.

Forslag fra Kristelig Folkeparti:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen sikre at lovendringene vedtatt ved Stortingets behandling av Innst. 362 L (2025–2026) jf. Prop. 86 L (2025–2026), ikke trer i kraft før det er etablert et nasjonalt og forpliktende kompetanseløft i barnevernsinstitusjonene, herunder obligatoriske opplæringsløp som et styrket vergekurs eller tilsvarende program.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Høyre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i barnevernsloven (bedre beskyttelse av barn på institusjon)

I

I lov 18. juni 2021 nr. 97 om barnevern gjøres følgende endringer:

§ 1-2 fjerde ledd skal lyde:

For barn som oppholder seg i Norge, men har sitt vanlige bosted i en annen stat, kan det treffes vedtak om hjelpetiltak etter kapittel 3, vedtak om akuttiltak etter kapittel 4 med unntak av akuttvedtak om utreiseforbud etter § 4-6, vedtak om frivillig opphold i barnevernsinstitusjon etter § 6-1, samt vedtak om opphold på institusjon etter § 6-6 når det er fare for menneskehandel.

§ 3-2 nytt fjerde punktum skal lyde:

Dersom barnet utsetter sin utvikling for alvorlig fare, må barnevernstjenesten vurdere om det med én gang skal vedtas institusjonstiltak etter § 6-1 eller reises sak om institusjonstiltak etter § 6-2.

Nåværende fjerde punktum blir nytt femte punktum.

§ 4-4 første ledd skal lyde:

Barnevernstjenestens leder, lederens stedfortreder eller påtalemyndigheten kan treffe akuttvedtak om opphold i barnevernsinstitusjon dersom barnet har utsett sin utvikling for alvorlig fare som nevnt i § 6-2. Et slikt vedtak kan treffes bare dersom det er fare for at barnet ellers blir vesentlig skadelidende. *Bestemmelsen i § 6-2 fjerde ledd tredje punktum gjelder så langt den passer.*

§ 5-1 første ledd bokstav e skal lyde:

e. det er overveiende sannsynlig at et barn som var omfattet av et akuttvedtak etter § 4-2 som nyfødt, vil komme i en situasjon som nevnt i bokstav a, b, c eller d.

§ 5-1 nytt andre ledd skal lyde:

Dersom barnet utsetter sin utvikling for alvorlig fare, kan barneverns- og helsenemnda treffe vedtak om opphold i barnevernsinstitusjon etter § 6-2 i tillegg til vedtak om omsorgsovertakelse.

§ 6-2 tredje og fjerde ledd skal lyde:

Dersom barnet har behov for mer langvarig behandling, kan nemnda vedta at oppholdet skal gjelde i inntil tolv måneder. Nemnda kan vedta at oppholdet skal forlenges med inntil tolv måneder dersom vilkårene i første ledd fortsatt er til stede. Oppholdstiden etter akuttvedtak etter § 4-4 skal ikke inngå i den totale oppholdstiden som gjelder for vedtak etter denne bestemmelsen.

Nemnda kan treffe vedtak etter første og annet ledd bare dersom institusjonen er faglig og materielt i stand til å tilby barnet forsvarlig hjelp. Institusjonen skal være godkjent av barne-, ungdoms- og familieetaten til å ta imot barn på grunnlag av vedtak etter denne bestemmelsen. Selv om kravet om slik godkjenning ikke er oppfylt, kan nemnda bestemme at et barn som allerede bor på en institusjon, kan bli boende. Bestemmelsen i § 5-3 annet ledd gjelder tilsvarende.

§ 8-1 første ledd andre punktum skal lyde:

Barnevernstjenesten skal systematisk og regelmessig vurdere om hjelpen fungerer etter hensikten, om det er behov for nye tiltak, og om det er grunnlag for omsorgsovertakelse eller vedtak om opphold i barnevernsinstitusjon etter kapittel 6.

§ 8-3 fjerde ledd skal lyde:

Dersom barnet utsetter sin utvikling for alvorlig fare, skal barnevernstjenesten vurdere om det er behov for vedtak om opphold i barnevernsinstitusjon etter kapittel 6.

Nåværende fjerde ledd blir nytt femte ledd.

§ 10-3 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Dette kan omfatte å nekte barnet å forlate institusjonen, ha besøk eller bruke elektroniske kommunikasjonsmidler og internett for en avgrenset periode om gangen.

§ 10-11 første ledd skal lyde:

Barnevernsinstitusjonen kan, dersom det er strengt nødvendig, benytte fysisk makt for å avverge

- a. akutt fare for skade på barnets eller andre personers liv eller helse
- b. nært forestående fare for at barnet utsetter eget liv eller egen helse eller andre personers liv eller helse for alvorlig skade
- c. akutt fare for vesentlig skade på eiendom.

§ 10-12 skal lyde:

§ 10-12 Utvidet adgang til inngrep i barnets rettigheter

Når barn er i barnevernsinstitusjon etter §§ 4-4, 6-1 eller 6-2 og det er nødvendig ut fra formålet med oppholdet, kan institusjonen treffe vedtak om inngrep

- a. i barnets bevegelsesfrihet innenfor og utenfor institusjonsområdet, herunder nekte barnet å forlate institusjonsområdet

- b. om å låse døren til institusjonen for barnet eller kreve at barnet har følge med institusjonsansatte utenfor institusjonen for å gjennomføre vedtak etter bokstav a

- c. i barnets rett til besøk, herunder nekte barnet besøk
- d. i barnets bruk av elektroniske kommunikasjonsmidler og tilgang til internett, herunder nekte bruk
- e. om å inndra elektroniske kommunikasjonsmidler dersom barnet ikke retter seg etter institusjonens vedtak om å nekte bruk etter bokstav d.

Vedtak om inngrep etter første ledd kan treffes for inntil 14 dager om gangen, og for inntil fire uker om gangen dersom det foreligger særlige grunner. Vedtak om inngrep i bruk av elektroniske kommunikasjonsmidler og tilgang til internett etter første ledd bokstav d og e kan treffes for inntil fire uker fra barnet ankommer institusjonen.

Når barn er i barnevernsinstitusjon etter §§ 3-2, 4-2 eller 5-1, og det er nødvendig for å gi barnet forsvarlig omsorg og beskyttelse, kan institusjonen treffe vedtak om inngrep etter første ledd bokstav c til e ved begrunnet mistanke om at barnet utsettes for fare eller skade ved besøk eller bruk av elektroniske kommunikasjonsmidler og internett. Vedtak kan treffes for inntil 14 dager om gangen.

Institusjonen må fortløpende vurdere om vedtaket skal opprettholdes.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring av vedtak etter bestemmelsen.

§ 10-17 andre til fjerde ledd skal lyde:

Institusjonen skal ha definerte målgrupper og mål for sin faglige virksomhet. Institusjonen skal anvende metoder som er faglig og etisk forsvarlige og tilpasset institusjonens målgrupper og målene for institusjonens virksomhet.

Institusjonen skal ha en skriftlig plan for sin virksomhet. Planen skal blant annet gi en beskrivelse av institusjonens målgrupper, mål og faglige metoder.

Institusjonen skal føre internkontroll for å sikre at den drives i samsvar med denne loven med forskrifter og ellers drives på en forsvarlig måte.

Nåværende fjerde ledd blir nytt femte ledd.

§ 10-19 andre ledd skal lyde:

En barnevernsinstitusjon kan godkjennes bare dersom den drives i samsvar med denne loven med forskrifter og ellers drives på en forsvarlig måte. Det skal fremgå av godkjenningen hvilke målgrupper institusjonen er godkjent for.

§ 11-5 skal lyde:

§ 11-5 Rettigheter for barnet og krav til omsorgssenteret

Lovens §§ 10-1 til 10-11, 10-12 tredje til femte ledd, 10-14 og 10-16 gjelder tilsvarende for omsorgssentre. Det samme gjelder §§ 10-17 til 10-19.

§ 12-3 første ledd andre punktum skal lyde:

I saker som gjelder tiltak for barn som *utsetter sin utvikling for fare* eller tiltak for barn som er utsatt for menneskehandel, er barnet alltid part.

§ 13-4 første ledd bokstav e skal lyde:

- e. akuttvedtak om *opphold* i barnevernsinstitusjon, jf. § 4-4

§ 13-4 første ledd bokstav f skal lyde:

- f. akuttvedtak om *opphold* i institusjon når det er fare for menneskehandel, jf. § 4-5

§ 13-4 første ledd bokstav n skal lyde:

- n. vedtak om *opphold* i barnevernsinstitusjon uten samtykke, jf. § 6-2

§ 13-4 første ledd bokstav o skal lyde:

- o. vedtak om *opphold* i institusjon ved fare for menneskehandel, jf. § 6-6

§ 14-16 fjerde ledd skal lyde:

Når vilkårene i andre eller tredje ledd er *oppfylt*, kan det treffes vedtak på grunnlag av en kombinasjon av forhandlingsmøte og skriftlig behandling.

§ 14-23 første ledd første punktum skal lyde:

De private partene kan påklage akuttvedtak etter § 4-2 første og annet ledd, §§ 4-4, 4-5 og 4-6, *vedtak* om midlertidig flytteforbud etter § 4-3 og *vedtak om midlertidig stans av eller tilsyn under samvær* etter § 7-7.

Ny § 14-26 skal lyde:

§ 14-26 *Periodisk kontroll av vedtak etter § 6-2 tredje ledd*

Nemnda skal føre kontroll med et vedtak etter § 6-2 tredje ledd første punktum når det har gått seks måneder fra vedtaket er iverksatt. Nemnda skal også føre kontroll med vedtak om forlengelse etter § 6-2 tredje ledd annet punktum når det har gått seks måneder fra vedtaket ble forlenget.

Nemnda skal kontrollere om vilkårene for vedtaket fortsatt er til stede og om vedtaket skal bestå, endres eller oppheves.

Kommunen skal sende begjæring om periodisk kontroll senest når det har gått seks måneder siden vedtaket ble iverksatt. Nemnda skal oppnevne advokat for de private partene, jf. § 14-7.

Saken skal som hovedregel behandles skriftlig av nemndleder alene, i samsvar med § 14-16 tredje ledd.

Vedtaket i saken skal treffes innen tre uker etter at nemnda mottok saken dersom saken behandles skriftlig av nemndleder alene, og innen fire uker dersom saken behandles på annen måte. Nemndas vedtak kan ikke bringes inn for tingretten for rettslig prøving etter § 14-25. For øvrig gjelder saksbehandlingsreglene i kapittel 14 så langt de passer.

II

1. Loven gjelder fra den tiden Kongen bestemmer. De enkelte bestemmelsene kan settes i kraft til ulik tid.
2. Endringene i barnevernsloven § 1-2, § 5-1 første ledd bokstav e, § 12-3, § 13-4, § 14-16 og § 14-23 trer i kraft straks.
3. Departementet kan gi overgangsbestemmelser.
4. Ny § 14-26 gjelder kontroll av vedtak som treffes etter ikrafttredelsestidspunktet.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 26. mai 2026

Bente Estil

leder

Benjamin Jakobsen

ordfører

